ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zMPU

№11
2025

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqichlari bo'yicha)
13.00.07 Ta'limda menejment
13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 1842 sahifa,
4-noyabr, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:
Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI
Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),dotsent
Doniyorov S. M. –"Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ
Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:
Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:
Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician
Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician
Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor
Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Shermuhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor
Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)
Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)
Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)
Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)
Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor
Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)
Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor
Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor
Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service
Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor
Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)
Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)
Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics
Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor
Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region
Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:
Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:
• Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
• Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)
Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):
• Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
• Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA

Oilaning maktabgacha yoshdagi bolalar estetik tarbiyasidagi o‘rni 24
Abdullayeva Ma’sudaxon Abdubannayevna

Bo‘lajak informatika o‘qituvchilarini pedagogik faoliyatga metodik tayyorlash texnologiyalari 27
Abdubannoyeva Muxlisaxon Iqboljon qizi, Abdullayev Alibek Qodiraliyevich

Oliy ta’lim muassasalarida bulutli xizmatlardan foydalanish zaruriyati 30
Abdullayev Alibek Qodiraliyevich, Turdaliyeva Muslimaxon Jahongir qizi

Raqamli texnologiyalar yordamida fortepiano chalishni o‘rgatish metodikasi 34
Abduvaxobova Nilufar Abdumannon qizi

Maktabda fizika fanini o‘qitishda innovatsion yondashuv 38
Alinazarova Mahfuza

Tasavvufdagi “komil inson” konsepsiyasining hozirgi ta’lim tizimida shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv sifatida talqini 43
Aqilxonov Saidolimxon Abdurashid o‘g‘li

Tabiiy-ilmiy savodxonlikni shakllantirish omillari va pedagogik shart-sharoitlar 48
Choriyeva Gulbaxor Shotemirovna

Robototexnika fanini o‘qitishda axborot texnologiyalaridan foydalanib mustaqil ta’limni tashkil etish 53
Elmonov Sirojiddin Mamadiyarovich

Xalqaro baholash dasturlarida boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining o‘qish savodxonligini baholash bo‘yicha jahon tajribasi 58
Ergasheva S. T.

Boshlang‘ich ta’limda tabiiy fanlar orqali o‘quvchilarning kognitiv salohiyatini rivojlantirish 61
Eshmamatova Dilnoza Jovli qizi

Maktabgacha yoshdagi bolalarning aqliy salohiyatini oshirishda tarbiyachi mahorati 64
Karimova Gulzodaxon Marufjon qizi

Bo‘lajak texnologik ta’lim o‘qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishni takomillashtirish 68
Hojikarimova Gulasal Tadjialiyevna

Xorijiy talabalarga o‘zbek tilini o‘rgatishda elektron platformalar yaratish 71
Jo‘rayeva Matluba

Bo‘lajak o‘qituvchilar uchun raqamli ta’lim muhitini modellashtirish va uning samaradorlik omillari 74
Komilova Z. X.

O‘qituvchi kasbiy faoliyatida muloqot madaniyati 80
M. Yu. Mahkamova

Psixologiya fanini o‘qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar va talabalarda tahliliy fikrlashni shakllantirish masalalari 86
Madazizova Dilfuza Raxmatullayevna

Integrating Listening and Speaking Skills in ESP (English for Specific Purposes) Classes 90
Madina Tilavova

Bolalarni maktabga tayyorlash jarayonida neyropedagogik yondashuvlar 94
N. O. Saidova

Tibbiyot oliy ta’lim muassasalarida radiologiya fanini o‘qitishda raqamli texnologiyalarning metodologik roli 99
Nazarova Gulchexra Shuxratdjonovna

Ijodkorlik tushunchasining mohiyati va uning ta’limdagi roli 103
Ochilova Dilbar Isroilovna

Alaliyani boshqa nutqiy nuqsonlar bilan farqli xarakteristikasi 108
Oripova Zilola

Ingliz tilini o‘qitishda suggestopediya metodini joriy etishning samaradorligi 113
Pulatova Sitora Abdurazzoq qizi

Oliy ta‘lim muassasalari menejerlarining kasbiy-boshqaruv kompetentligi tushunchasi va uning tarkibiy qismlari 118
Qarshiboyev Sharof Egamnazarovich

Koordinatsion qobiliyatlarni rivojlantirishning yosh badmintonchilar texnik-taktik tayyorgarligiga ta’siri 122
Qurbanova Ilmira Alisher qizi

Blended Learning 125
Quvandikova Xadicha

Fizika darslarida zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish 129
Raxmanov Valijon Turdaliyevich, O'razaliyev Alijon Xasan o'g'li

"Qurilish jarayonlari texnologiyasi" fanida loyihalash kompetentligining tarkibiy tuzilmasi va uni raqamli ta'limga moslashtirish 135
Raxmonova Nazokat Umaraliyevna

Vitagen texnologiyalar asosida talabalar mediamentalitetini rivojlantirishda sun'iy intellekt (AI) dasturlaridan foydalanishning tahliliy modeli 140
Rustamova Nodira Rustamovna

Talabalarda kooperativ ta'lim asosida motivatsiyani rivojlantirish usullari 145
Sitora Toshmatova

STEAM yondashuvi asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ kompetensiyani shakllantirishning zaruriyati 149
Tashibekova Munojat Xoshimovna

Musiqa ta'limining pedagogik asoslari va metodik tizimi 153
Toshpulatova Saida Kuzibaevna

Texnologiya fanini o'qitishda eng samarali metodlardan foydalanish 158
Turdiyeva Shahzoda Eshdavlat qizi

Enhancing University Students' Self-Directed Learning Through Edtech Tools 161
Ulasheva Lobar

Fanlararo loyiha ishlarini tashkil etish orqali o'quvchilarning dizayn fikrlash salohiyatini oshirish 164
Valiyeva Nargiza Athamboyevna

Alohida ta'lim ehtiyojiga ega o'quvchilarning kasbiy faoliyatga tayyorlashning pedagogik-psixologik asoslari 169
Xakimova Sarvinoz Sharifjon qizi

Sun'iy intellekt asosida yaratilgan ta'lim platformalari: samaradorlik tahlili va pedagogik yondashuvlar 173
Xanbabayev Xakimjon Ikramovich, Erkinov Jasurbek Hasanjon o'g'li

Tasavvufdagi "muhosaba" va "tafakkur" amallarining o'z-o'zini refleksiya metodlari sifatida qo'llanilishi 176
Xoshimov Nuriddin Mamadaliyevich

Milliy sport va ommaviy o'yinlarning badiiy-estetik ahamiyati 182
Yaxyayeva Sojida Abdurahimovna

Ota-ona mehrining bola psixologiyasiga ta'siri 185
Yulchiyeva Shohsanam Dilshod qizi

Nutq rivojlanishi orqada qolgan bolalarda qo'llaniladigan innovatsion usullari samaradorligi 189
Ahmedova Nargiza Muzaffarovna

Факторы, сдерживающие развитие науки в контексте требований к диссертационным работам 193
Зайналов Жахонгир Расулович, Нурмухамедов Аббос Мамадалиевич, Шадманов Камолиддин Кажакджанович, Самигова Нодира Хамидуллаевна

Структура и стратегии развития предметных компетенций 197
Наимова Мафтунабону Файзулложоновна

Психологическая консультация: современная практика, задачи и перспективы развития 203
Раупова Шохида Ахроровна

Подготовка будущих педагогов к инклюзивному обучению детей с ограниченными возможностями здоровья: задачи и перспективы 207
Сайфутдинова Насиба Нурматовна

Формирование иноязычной грамотности у курсантов военных вузов: социально-психологические факторы 211
Сулейманова Нилуфар Камиловна

O'qituvchi shaxsiy kompetensiyasining mohiyati va pedagogik faoliyatdagi o'rni 214
Abdiraxmonova Guliston Muzaffar qizi

Bolalarda axloqiy qadriyatlarni shakllantirish jarayonining milliy va umuminsoniy tamoyillari 218
Abdumutalipova Gulshodaxon Nurbek qizi

Fuqarolik jamiyatida huquqiy madaniyat va uni rivojlantirish jarayonlari 221
Abdusalimova Shaxnoza Quduratullayevna

Ta'lim menejmenti tizimida o'qituvchining nutq madaniyatini rivojlantirish strategiyalari 224
Abduxalilova Iroda Nozimxonovna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

O‘zbekistonda yoshlarni ijtimoiy-pedagogik hamkorlikda tarbiyalashda “Uzluksiz ma’naviy tarbiya konsepsiyasi”ning ustuvor vazifalari 229
Abirova Umida Nazarovna

Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini inklyuziv ta’lim sharoitida differensiyalashtirilgan dars mashg‘ulotlarini tashkil etishga o‘rgatish (kompetentligini shakllantirish/rivojlantirish) usullari..... 232
Adhamova Diyora Sanjar qizi

Musobaqa faoliyati samaradorligini oshirishda sambochilarning energiya sarfi va tiklanish mexanizmlari tahliliy 239
Tangriyev Abdukarim Tovashevich

Aksiologik yondashuv asosida bo‘lajak jismoniy tarbiya o‘qituvchilarining harakat faolligini takomillashtirishning ijtimoiy-pedagogik zaruriyati..... 244
Hafizov Shahriyor Shavkatovich

Bo‘lajak tarbiyachilarning transversal: tanqidiy va innovatsion fikrlash kompetensiyalari 248
Jaloliddinova Maftunaxon Mahmudjon qizi

Axborotning gnoseologik mohiyati..... 256
Kamolova Munojatxon Jaloldinovna

Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirish yo‘llari..... 259
Mamatova Aziza Bo‘riboyevna

Akademik litseylarda kimyo fanini o‘qitishda raqamli ta’lim texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlari.... 262
Maxamadiyev Sharofiddin Jumaboyevich

Pedagogik oliy ta’limda talabalarning kasbiy ijtimoiylashuvini korporativ madaniyat asosida rivojlantirish metodikasi..... 267
Maxkamova Dilafruz Aliyevna

Bo‘lajak o‘qituvchilar uchun xorijiy tillarni o‘qitishda lingvomadaniy yondashuv..... 271
Normamatova Kamola Gulmamat qizi

O‘zbek tili izohli lug‘atida iboralarning grammatik tavsifi (bosh komponentli iboralar misolida)..... 274
S. Sh. Azamatova

Oila instituti va gender tenglikni ta’minlashning ijtimoiy-huquqiy muammolari 277
Salayeva Aziza Muhammatmurot qizi

Gender yondashuv asosida talaba-qizlarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning namunaviy mezonlari..... 282
Xolova Mohigul Shavkatovna

Pedagogika yo‘nalishi talabalari huquqiy savodxonligini rivojlantirish metodlarini takomillashtirish..... 287
Xudoyberganov Atham

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida leksik komponentlikni TRIZ texnologiyasi yordamida rivojlantirish..... 291
Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna, Fayzullayeva Nazokat Uchqun qizi

Цифровизация и трансформация образования как социально-педагогическое явление 295
Кадирова Наргиза Азаматовна

Методика формирования креативного мышления у студентов-филологов на основе проблемно-ориентированных заданий (на материале английского языка) 298
Мамырбаева Дина

Bolalar nutqini rivojlantirishning pedagogik va psixologik asoslari 304
Mamadjonova Sakina Mo‘minjonovna, Maxmudova Oygul Toxirjonovna

Kichik maktab yoshidagi o‘quvchilarda morfologik kompetentlikni shakllantirish 309
Ganiyeva Shodiya Azizovna

Модель “4+1+1” как ключевой механизм в системе практической подготовки учителей музыки..... 313
Мухитдинова Малохатхон Саиджабборовна

Tarbiya fanini o‘qish samaradorligini oshirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish..... 317
Nazarova Nasiba Abdullayevna

Tarbiyachining kasbiy psixologik xususiyatlari..... 320
Shamshetova Anjim Karamaddinovna

Boshlang‘ich ta’limda tarbiya nazariyasi va metodologiyasi..... 323
Bo‘ronova Iroda Bo‘ronovna

Yosh dzyudochi qizlarning mashg‘ulotlar jarayonida jismoniy tayyorgarligini oshirish texnologiyalari 327
Matmuratova Iroda Baxtiyor qizi

“Odob us-soliḥin” asarida yoritilgan axloqiy-didaktik g‘oyalar va uning pedagogik mazmuni..... 332
A. N. Nusratov

Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini kasbiy kompetentligini takomillashtirishning metodik asoslari 336
Xolmatov Pardaboy Qoraboevich, Abdurasulova Dilnoza

Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilari faoliyatida loyihalashtirishning o‘rni 342
Abdusattorova Go‘zalxon Abdulxabib qizi

Tibbiyot va frazeologiya inson omilida 346
Achilov Muzaffar Norquliyevich

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida fazoviy tasavvurlarni rivojlantirishda matematikaning ahamiyati 349
Mamasaidova Muhabbat Abdusalom qizi, Akbaraliyeva Marjona Xurshid qizi

Ekoestetik kompetensiyani shakllantirishning xorijiy va milliy tajribalar tahlili 354
Alijonova Maftuna Maxamadjon qizi

Pedagogik jarayonda talabalarda qadriyatli munosabatlarni shakllantirish mexanizmlari 359
Alikulova Muxayyo Sherovna

Ingliz ritsarlik romanlarining lingvopoetik tahlili 362
Durdona Boychayeva, Aliyeva Elmira

Maktabgacha ta’limda estetik tarbiya berishning pedagogik asoslari 365
Altibayeva Gulbaxor Majitovna

Kasbiy kompetensiya tushunchasining mazmuni mohiyati va tarkibiy tuzilmasi 369
Axmadjonova Jasmina Jamshid qizi

Developing Writing Competence Among CEFR B1 and
Ielts Learners Experiencing Difficulties in English Language Acquisition 374
Ayturaev Majid Mavlankhanovich

Ta’lim jarayonida ijtimoiy intellektni rivojlantirishning milliy qadriyatlarga asoslangan modeli 378
Azamov Umarxon Yaxyoxonovich

Complications in Teaching Argumentative Speech to Students in Grades 8–9 383
Buribayeva Aziza Ismatillaevna

Interfaol o‘yinlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy-emotsional
ko‘nikmalarni shakllantirishning pedagogik asoslari 386
Buriyeva Aziza Nematovna

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida maktabgacha katta yoshdagi
bolalarning ijodiy faolligini shakllantirish 390
Davronova Sevinch

O‘quvchilarda milliy va umummadaniy kompetensiyani rivojlantirishda
maqollardan foydalanish bo ‘yicha manbaallar tahlili 394
Boltayeva Barno, Eliboyeva Surayyo Abdukarim qizi

Social Roots and Psychological Consequences of Domestic Violence 399
Dumarova Gulfira Kozimbekovna, Mamadaliyeva Gulmira, Sultonova Zulhayo

The Transversal-Methodical Competence of a Preschool Educator
is the Foundation of Effective And Quality Education 402
Ergasheva Barno Ziyavitdin kizi

Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta’lim-tarbiya berishning innovatsion yo‘llari 406
Erkinova Mehriniso Ro‘ziboyevna

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining o‘qish savodxonligini oshirish strategiyalari 411
Eshonkulova Hilola Rajab qizi

Ta’lim jarayonida o‘qituvchi va o‘quvchi o‘rtasidagi muloqotning bilish faoliyatiga ta’siri 415
Habibova Shyira Baxtiyorovna

Ruhiy rivojlanishi sustlashgan boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida
o‘qish buzilishlarini aniqlash va bartaraf etish 419
Ikromova Sarvinoz Siroj qizi

Bo‘lajak o‘qituvchilarda riskologik kompetentlikni shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari 424
Jabborova Dilafruz Furqatovna

Maktabgacha yoshdagi bolalarda chet tili o‘rganish jarayonida kommunikativ
kompetensiyani rivojlantirishning psixologik asoslari 428
Jurayeva Sug‘diyona Shamsiddin qizi

Transforming Education: The Impact of Emerging Technologies on Modern Pedagogical Practices 431
Kadirova Ferangiz Himmatillo qizi

Salomatlik etikasi konsepsiyasi va pedagogik madaniyat –
talabalar ma’naviyati va dunyoqarashini shakllantirishdagi roli 435
Kamalova Yoqutxon Bahodirovna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Tarbiyachilarning kasbiy mahoratini takomillashtirish va pedagogik faoliyat samaradorligini oshirish omillari 439
Kenjayeva Dildora Terkashevna

Maktab ta'lim tizimida innovatsiyalarning o'rni va ahamiyati 443
Kistabayeva Gulchexra Djurakulovna

Kichik maktab yoshi davrida o'quv faoliyati va o'quv motivlarining shakllanishi 448
Latifa Zarifovna Korayeva

Maktabgacha ta'lim tizimining raqamlashtirilishi: xalqaro tajriba va istiqbollar 451
Mahmudova Zulfiya Homidovna, Hoshimova Dilnoza Boymirzoevna

Boshlang'ich sinf o'qituvchilarini dizayn tafakkurga o'rgatishda STEAM yondashuvining didaktik imkoniyatlari 454
Mamadaminova Munisa Maxmudjon qizi, Boboxonova Shodiyona Rustam qizi

Tabiatni asrash – kelajakni asrash: Buxoro misolida 459
Mardonova Saodat Muzaffarovna

Bo'lajak pedagoglarda o'z-o'zini baholash kompetentligini shakllantirish va rivojlantirish 463
Meyliyeva Nafosat Gulomovna

Sun'iy intellektning ta'limda kognitiv va metakognitiv jarayonlarga ta'siri 466
Murodov Ulug'bek O'tkir o'g'li

Maktabgacha ta'limda inklyuziv ta'limning tashkil etilishi 470
Mustofoyeva Muhabbat Husniddin qizi

The Effectiveness of Art Therapy in Working With Children Experiencing Emotional Stress 473
Nargiza Khayrullayevna Ortikova, Laziz Azizovich Normuratov

Maktabgacha ta'lim tarbiyalanuvchilarining musiqiy qobiliyatlarini rivojlantirish mexanizmlari 477
Ortiqov Akmaljon Abdusalom o'g'li

CLIL metodining O'zbekiston ta'lim tizimida qo'llanilishi 481
Qarshiyeva Sarvinoz Ural qizi

The Use of Mobile Apps to Build Vocabulary Proficiency 486
Kosimov Sunnat Ravshan ugli

Yoshlar tafakkurini rivojlantirish va ma'naviyatini oshirishda tasviriy san'atning o'rni 490
Quvonchbek Abduxamidov

Axborot texnologiyalari ta'sirida san'at tushunchasining o'zgarishi 494
Rajabova Laylo O'tkir qizi

Bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari 498
Ramozonova Bahoroy Sadriddinovna

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetentsiyalarini shakllantirishda innovatsion yondashuvlarning pedagogik asoslari 501
Yusufzoda Shabnami Yunus, Rashidova Saida Ravshonbek qizi

Axborot texnologiyalarini fizika darslarida qo'llash 506
Raxmanov Valijon Turdaliyevich, O'razaliyev Alijon Xasan o'g'li

Axborot xavfsizligini o'qitishda sun'iy intellektdan foydalanish afzalliklari 510
Raxmetova Lazzat

Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarning psixologik xususiyatlarining o'ziga xosligi 513
S. A. Mamatisayeva

Androgogik yondashuvning integrativ metodikasi 517
Sattorova Shaxlo Axadovna

Gendered Language in Uzbek and English Media Discourse 520
Sultonova Charos Iskandar kizi

Maktabga tayyorlov yoshdagi bolalarda ijtimoiy ekologik dunyoqarashni shakllantirishga ta'sir qiluvchi omillar 527
Suyunova Matluba Abdusaidovna

Empatiya shifokor–pasiyent munosabatida: tibbiyot talabalarining psixologik tayyorgarligi 531
Tajiboyeva Odinaxon Rustamjon qizi, Qurbonova Fotima Farhodjon qizi

Modern Approaches to Teaching Grammar 534
Tuychiyev Azamat Farkhod ugli

The Importance of Psychological Preparation of Preschool Children for School Education 538
Turamov Muhammadzohid Rustamjon o'g'li

Bo‘lajak maktabgacha ta’lim tashkilotlari tarbiyachi-pedagoglarining kasbiy-axloqiy kompetentligini rivojlantirish 541
Xabibullayeva Sayyoraxon Maxamadali qizi

Imkoniyati cheklangan va sog‘lom bolalar faoliyatida universal ta’limning imkoniyati 544
Xolmatova Sarvinoz Raxmatilla qizi

Kurashchilarning umumiy va maxsus sport tayyorgarliklari 548
Xudoyberganov Javlonbek Soatboy o‘g‘li

Tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarida ekologik kompetentlik tushunchalarini rivojlantirish bosqichlari 551
Yarova Gulhayo Fazliddin qizi

Arxitektura va dizayn yo‘nalishi bitiruvchilarini kasbga yo‘naltirish vositasida axborot almashish jarayonlarini optimallashtirish metodikasini takomillashtirish 555
Kuchimov M. K.

Yuqori sinf o‘quvchilarining ma’naviy kompetentligini jadidlarning pedagogik qarashlari asosida shakllantirish metodikasi (Temurbeklar maktablari misolida) 559
Quldashev Murodjon G‘aniyevich

Лингвистическое исследование влияния социальных сетей на синтаксические изменения в языке современного поколения 562
Шавилова Наталья Сергеевна

Boshlang‘ich sinf o‘qituvchisining nutq madaniyati 566
Islamova Dilfuza Dilshodovna, Gulimbayeva Barno

Особенности гражданского воспитания обучающихся в системе “школа–махалля” в Узбекистане ... 570
Хайдаров Шавкат Шамсиддин угли

Mantiqiy masalalarni bajarishning metodik usullari 575
Tosheva Yulduz

Bo‘lajak ofitserlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda pedagogik-psixologik omillar (jamoat xavfsizligini ta’minlash bo‘linmalari misolida) 579
Yarmatov Akbar Normurotovich

Yosh harbiy xizmatchi ofitserlarda muloqot madaniyatini samarali shakllantirish muammosining xorijiy tadqiqotlardagi talqini 582
Matyakubov Elyor Rajapovich

Umumiy pedagogika fanini o‘qitishda formativ baholash metodikasini joriy etish texnologiyasi 586
Sobitjon Xalimov Hoshimjonovich

Формирование компонентов эмоционального интеллекта у детей дошкольного возраста с дефектами речи на основе сказкотерапии 590
Эркинова Фазилат Миразиз қизи

O‘zbekistonda asalarichilikning rivojlanishi 593
Abdullayeva Maxsudaxon To‘lanovna

14–16 yoshli dzyudochilarda hujum kombinatsiyalari va ularni musobaqaviy sharoitda qo‘llash usullarini takomillashtirish 596
Abduraxmanova Iroda Xayrullayevna

Oliy ta’limda aksiologik tarbiya mexanizmlarini takomillashtirish ijtimoiy ehtiyoj va pedagogik muammo sifatida 602
B. S. Siddikov

Sport mashg‘ulotlar davomida mushak va suyak tizimi rivojlanishi 606
Bo‘ronova Habiba Erkin qizi

Stol tennisi o‘yini texnikasi 609
Ibragimov Abduqahhor Abdulaziz o‘g‘li

Biologiya fanini o‘qitishda zamonaviy platformalarning afzalliklari: Wordwall, Educaplay, Blooket, Genially, Kahoot platformalari 613
Kalandarova Dilnoza Samandarovna, Qodirova Madina Nosirovna

Oliy ta’lim muassasalarida tahsil olayotgan paraarmrestlingchi talabalarni musobaqa oldidan texnik tayyorgarligini takomillashtirish 617
Karimov Faxriddin Xurramovich

Developing Critical Reading Skills Through Content-Based Instruction 621
Mekhmonkulov Burkhon Ma’ruf ugli

Tog‘li va shahar hududida ta’lim oluvchi tinglovchilarning jismoniy tayyorgarlik darajasini taqqoslash 626
Mirjamolov Sirojiddin Xayriddinovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Korxona va tashkilotlarda ishchi-xodimlarning jismoniy tayyorgarligini rivojlantirish asosida ish faolligini oshirish texnologiyasi 630
Muxametov Axmad Muxametovich

Xalq ta'limi bo'limi rahbarlarining xalqaro baholash tizimini O'zbekiston ta'limiga moslashtirishdagi o'rni ... 634
Namazova Manzura Urakovna, Nodirov Dilmurod

Digital Reading vs. Print Reading: Effects on EFL Learners' Reading Speed and Understanding 639
Rustambekova Ozoda Dilshod kizi

Yoshlarning jismoniy tarbiya mashg'ulotlariga bo'lgan qiziqishini oshirishning samarali usullari 644
To'rayev Farrux Hakim o'g'li

Oliy ta'lim muassasalaridagi talaba-qizlarni dzyudo sport turi texnik harakatlariga o'rgatish texnologiyasi 647
Toshboyeva Munisa Bozor qizi

Sport mashg'ulotlarda jarohatlarning oldini olish va xavfsizlik choralari 650
Xudoyberdiyeva Elmira Botir qizi

Задачи изучения и преподавания русского языка и литературы в общеобразовательных школах с узбекским языком обучения 654
Ахмедов Нумон

Multimedia va infografika asosida interaktiv didaktik materiallar yaratish 658
Shirinov Feruzjon Shuxratovich, Rahmonov Ziyodillo Xusanovich

Ingliz tili darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining talaffuz ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi (immitativ-taqlidiy usul misolida) 661
Jo'rayeva Dilafruz Nuriddinovna

O'simliklarning issiqqa va qurqoqchilikka chidamliligi 664
M. Nazarov, G. Maxsudova, T. Usmonova

Maktabgacha yoshdagi bolalarning jismoniy tayyorgarligi hamda psixik jarayonlar ko'rsatkichlarining tahlili 667
Masharipova Miyassar Ichanovna

Bo'lajak tarbiyachilarni "Tabiat bilan tanishtirish" fani asosida tarbiyaviy faoliyatini raqamlashtirish 675
Saydullayeva Barchinoy Abduxalil qizi

Bo'lajak o'qituvchilarni inklyuziv ta'lim sharoitida faoliyat yuritishga tayyorlash muammolari 678
Shaxnoza To'xtiyarova

Raqamli ta'lim muhitida o'quv resurslarini yaratishning raqamli-didaktik mazmunini rivojlantirish metodikasi 681
Shirinov Feruzjon Shuxratovich

Umumta'lim maktablarining 9-sinf fizika darslarida tovush hodisasini anglashni tajriba orqali rivojlantirish 684
Sobirov Avazbek Anvarovich

Emotsional intellekt tushunchasining nazariy asoslari va rivojlanish bosqichlari 689
Tajiboyeva Odinaxon Rustamjon qizi

Portret janrini o'qitishda individual ta'lim va fanlararo integratsiyaning nazariy-metodologik asoslari 693
Xudaynazarova Ug'iloy Sharifovna

Aqli zaif bolalarda sensomotor rivojlanishning psixologik-pedagogik xususiyatlari 696
Xudoyberdiyeva Ra'no Arabboyevna

Yuqori sinf o'quvchilarida estetik madaniyatni tarbiyalash metodikasi (tarbiya fani misolida) 700
Yoqubjonova Shodiya G'ayratovna

Chizmachilik fanining turmush tarzimizdagi ahamiyati va o'rni 704
Achilov Nurbek Norboy o'g'li

O'quvchilarni musiqa san'atiga qiziqtirishda musiqa psixologiyasining roli 707
E'zozxon Qobilova

Bolalar adabiyotini o'qitishda milliy qadriyatlarni singdirish va kreativ kompetensiyani rivojlantirishning innovatsion yo'llari 710
G'aniyeva Shodiya Azizovna, Abdullayeva Madinaxon Madaminjon qizi

Boshlang'ich sinf darsliklarida berilgan mashqlarni til kompetensiyasini rivojlantirish maqsadida tahlil qilish 713
G'anijonova Sarvinoz, Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna

O'quvchilarda global o'qish savodxonligini shakllantirishda milliy matnlar va qadriyatlar asosidagi pirls tipidagi topshiriqlar yaratish tajribasi 717
Ikromova Gulhida Axmadillo qizi, G'ofurova Dilshodaxon Toxirjon qizi

Bo'lajak pedagoglarni intellektual rivojlantirishda pedagogik artistizmdan foydalanish texnologiyalari pedagogik muammo sifatida 720
Karribayeva Lobarxon Fayzulla qizi

Ilmiy matnni o'qib tushunish va baholashda nostandart testlardan foydalanish bosqichlari 724
Komilova Lola Nasilloyevna

Dizartriyada tovushlar talaffuzidagi kamchiliklarni o'yin orqali rivojlantirish texnologiyalari 728
Mamatova Muzayyana Batirovna

Turkiy bitiklarda nomlar tizimi va ularning semantik xususiyatlari 732
Munisa Shavkatova

Kommunikativ yondashuv asosida bo'lajak pedagoglarni mediatorlik faoliyatiga tayyorlash texnologiyasini rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari 736
Muqimova Dilbarxon Xusanboyevna

Sportda liderlik va jamoaviy ruhni shakllantirish metodlari 740
Nazarov Nursultan Safarbayevich

Dars mashg'ulotlarini tashkil etishda loyihalashtirishning o'rni va ahamiyati 744
Normurodov Sharofiddin Muxiddinovich

Ta'limda innovatsion kompetentlikning ahamiyati 748
Qobilova Aziza Tursunovna

Innovatsion ta'lim texnologiyalari orqali bolalarda tanqidiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirish 752
Salimova Aziza Sharipovna

Xorijiy tillarni o'qitishda masofaviy ta'limning imkoniyatlari va muammolari 755
Sidiqova Ma'muraAdhamjonovna

Til kompetentligini rivojlantirishda vizual materiallardan foydalanishning o'rni (boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish savodxonligini oshirish texnologiyasi misolida) 758
Zokirova Sohiba Muhtoraliyevna, Sobirova Diloromxon Ma'rufjon qizi

Maktabgacha yoshdagi koxlear implantli bolalarni eshituv - nutqiy reabilitatsiyasi 761
Xamraeva Dildora Baxadirovna

Maktabgacha yoshdagi bolalarda duduqlanishni kelib chiqish sababalari va korreksion ishlar 766
Xolboeva Ruxsora Egamberdiyevna

Эффективность арт-терапии в обогащении словарного запаса у детей с ЗПР 770
Наган Олеся Талгатовна

Autizmli bolalar nutqini rivojlantirishda o'yinning ahamiyati 775
Nishonova Sevara

Boshlang'ich sinflarda disgrafiyasi bo'lgan o'quvchilarda yozish kompetensiyalarini shakllantirishning ilmiy nazariy asoslari (XIX–XXI asrda) 778
Qaxxorova Saidaxon, Mamarajabova Zulfiya

Autizmli bolalarda kommunikativ muloqotni shakllantirish texnologiyalari 781
Raxmonova Manzura Maxmudovna

Talabalarda ma'naviy ongning rivojlanishidagi milliy dunyoqarash va tafakkur uslubining shakllanish omillari 785
Usarova Nigora Berdiyarovna

PIRLSda qo'llaniladigan yuqori darajadagi tushunish ko'nikmalari (interpretatsiya, sintez) va ularni muloqotga o'rgatishda qo'llash 788
Choriyeva Valida Abdug'ani qizi, Shodiyev Faxriddin Teshayevich

Prokrastinatsiya fenomenining retrospektiv talqini 795
M. L. Aripova

Maktabgacha yoshdagi bolalarda millatlararo totuvlikni shakllantirishda badiiy adabiyotning o'rni 799
Xudoyberdiyeva Madina Abdulbaki qizi

Malakali futbolchilarni tayyorlashning innovatsion pedagogik va texnologik uslublari 802
Maxmudov Mamat Raxmatovich

Maktabgacha ta'limda madaniy qadriyatlarga hurmat hissini shakllantirish metodikasi 807
Adolat Xolmatova Muxammadjonovna

Oliy ta'limda inklyuziv qadriyatlarni shakillantirishda maxsus pedagogikaning o'rni 811
Alijonova Dilorom Azamjonovna

Sportning kurash turi tarixi, nazariy asoslari va zamonaviy rivojlanish yo'nalishlari 815
Do'stov Dilmurod Karimovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

O‘quvchi qizlarni oliy ta’lim muassasalariga yo‘naltirishda ota-onalar bilan ishlashning kollaborativ usullari 818
Egamberdiyev Umidbek Xo‘jayevich

The Effectiveness of Art Therapy in Working With Children Experiencing Emotional Stress 821
Ortikova Nargiza Xayrullayevna, Normuratov Laziz Azizovich

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida tovush talaffuzi buzilishining turlarini va darajasini aniqlash usullari 826
Otaboyeva Nodira Qodir qizi

Ta’limda innovatsion kompetentlikning ahamiyati 830
Qobilova Aziza Tursunovna

Intellektual madaniyatni rivojlantirishda integrativ yondashuv asosida bo‘lajak o‘qituvchilarni tayyorlash texnologiyalari 833
Qurbonov Jasurbek Akmaljonovich

Biologiya, kimyo va geografiya fanlarni o‘qitishda iqtidorli o‘quvchilarda ekologik madaniyatni shakllantirish 837
Sultanova N. B., Toshpo‘latova N. I., Azimov B. I.

Методика развития навыков самостоятельного обучения учащихся с помощью онлайн-образовательных платформ 840
Суяров Хуршид Бахриддинович

Oliy ta’limda sun’iy intellekni boshqarishda rivojlangan chet davlatlar tajribasidan foydalanish usullari 844
Tajetdinova Gulnara Abatbay qizi

Variativ yondashuv asosida boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida dialogik nutqni rivojlantirishning nazariy asoslari 852
Turapova Ra’no Barat qizi

Maktabgacha ta’lim muassasalarida tarbiyalanuvchilarga og‘zaki hisoblashni o‘rgatish 857
Jurayeva Muhayyo Nematillayevna

Trening jarayonidagi muammolar va ularni bartaraf etish yo‘llari 861
Nodirova M. B., Usmanova S. A., Vaxidova U. A.

Pedagogika oliy o‘quv yurtlarida tahsil olayotgan talabalarining sport faoliyati turlari orqali innovatsion texnologiyalarini takomillashtirish 865
Turdiyev Umidjon Kamoliddinovich

Badiiy adabiyot vositasida nutqida nuqsoni bo‘lgan maktabgacha yoshdagi bolalarda dialogik nutq shakllarini shakllantirishning pedagogik shart-sharoitlari 868
Umarova Muhayyo Abdusattor qizi, Mamarajabova Zulfiya Narboyevna

The Role of Family Support in Fostering Individual Resilience Against Social Offenses (An Integration of Continuing Education, National Values, and Personal Narratives) 873
Khoshimov Lutfullo Khabibullo ugli

Milliy kiyimlarni zamonaviy material va konstruksiya bilan uyg‘unlashtirish 877
Yuldasheva Gulsanam Arken qizi

Преподавание русского языка в школах Узбекистана глазами будущих педагогов 881
Бахриева Шахноза Давроновна

Методологические основы дисциплины “Госпитальной педагогики” 886
Равшанова Иноят Эркиновна

Тропеический блок как ключевой инструмент создания образа восприятия в романе С. Моэма “The Razor’s Edge” 889
Тагаева Тамара Баходировна

Zamonaviy oliy ta’lim muassasalarida ta’lim va tarbiya integratsiyasi 892
D. S. Zokirova

O‘quvchi qizlarni oliy ta’lim muassalariga yo‘naltirishda ota-onalar bilan ishlashning kollaborativ usullari 895
Egamberdiyev Umidbek Xo‘jayevich

Umumta’lim maktablarida kimyo fani o‘qitishning samarali usullari 898
Yunusov Mirzoxid Mirzakarimovich, Odilova Feruzabonu Oybek qizi, Soibjonova Gulasalxon Farhodjon qizi

Ertak qahramonlari obrazlari orqali boshlang‘ich sinf o‘quvchilarini axloqiy va kreativ fikrlash sifatlarini shakllantirish 901
Ortiqova Zulfiya Nurmuhammedovna, Dilnavoz Tojiyeva Abduvohid qizi

Raqamli o‘quv muhitida multimedia kontentini loyihalashning didaktik tamoyillari 905
Rustemov Muxamed Biysenbayevich

The Essence and Content of The Concept of Ecological Culture 908
Sa’dullayeva Zuhra Murodullayevna

Talabalarda raqamli refleksiyaning shakllantirishi pedagogik muammo sifatida 912
Salixova Muhayyo Shakirovna
Kasbiy leksik kompetensiya metodikasi shakllanishining tarixiy rivojlanish asoslari 915
Tog'ayeva Maxfuza Abdunazarovna, Tilovova Gavhar Abdaxatovna
Autizm spektori buzilishi bo'lgan bolalar tavsifi 920
U. M. Utbasarova
Ta'lim jarayonida qo'llaniluvchi sun'iy intellekt vositalari haqida tushuncha 925
Xakimova Yoqutxon Toxirjon qizi, Pulatova Ziyodaxon Baxodirjon qizi
Проблемы перевода медицинских терминов: сложности и ошибки, возникающие при переводе медицинской литературы с других языков на русский 928
Алибекова Лайло Рахмановна
Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktorining mediakompetentligini integrativ yondashuv asosida rivojlantirish: model, metodologiya va empirik natijalar 931
Asqarxo'jayeva Movluda Saidmuhammadzokir qizi
Identifying the Cause of Addiction to Alcohol and Drugs 935
Nauruzbaeva Ayjan Sarsenbaevna, Reymov Muxamedali Kengesbayevich, Kalmuratova Sara Umirzakovna
Methods of Utilising the Legacy of Eastern Thinkers in Education 938
Raimova Nasiba Abdreimovna
Bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik muloqot madaniyatini shakllantirishda mediasavodxonlikning ahamiyati 942
Raximova Zulfiyaxon Xashimjonovna
Pedagog va maxsus psixologlarni hamkorlikda tayyorlash texnologiyasining tarkibiy komponentlari va ularning xususiyatlari 949
Turg'unov Mirjalol Mirzahamdam o'g'li
Og'ir vazn yo'qotish (weight cutting)ning organizm fiziologiyasiga salbiy ta'siri 952
Ibragimov Azizbek Ilhom o'g'li
Языковая политика и её влияние на статус русского языка в образовательной среде Узбекистана 956
Бобаназарова Шоира Содиковна, Нурмаматов Бобур Ботирович
Sun'iy intellekt didaktik ta'limot vositasi sifatida ahamiyati 961
To'raboyeva Mahliyo Qo'zimbek qizi
Embracing Diversity in the Classroom: Inclusive Education Strategies for Empowering All Learners 964
Bahronova Maftuna Farhadovna
Ta'lim jarayoniga xalqaro pedagogik tajribani samarali joriy etish: usullar va yondashuvlar 968
Xakimov Sodiqjon Rasuljon o'g'li
O'quvchilarning umummadaniy kompetensiyalarini rivojlantirishga yo'naltirilgan pedagogik jarayonning shakllari, vositalari, usul va metodlari 972
Abdiramanov Bahodir Sag'iydullaevich
Bo'lajak o'qituvchilarni zararli odatlarga qarshi kurashga tayyorlashning amaliy holati va tahlili 975
Abdulazizova Nilufar Abdurahmonovna
Ekologik ta'lim-tarbiyani amalga oshirish mexanizmlari orqali talabalarda ekologik ongni shakllantirish 980
Abdullayeva Umidaxon G'ulomidinovna
Tayyorlov guruhi bolalarining tasviriy qobiliyati va ijodkorligini rivojlantirish 983
Abdumuhtorova Mohlaroy Baxtiyorjon qizi
Psixologik va pedagogik nuqtai nazardan sanogen va patogen tafakkur mexanizmlari 986
Abdushukurova Mushtariy
Maktabgacha ta'limda estetik tarbiya berishning mazmuni va shakllari 991
Altibayeva Gulbaxor Majitovna
Methods of Developing Linguocultural Competence Through Teaching Color Concepts 997
Arabova Gulinur Yuzboy qizi
Bo'lajak pedagoglarda hayotiy ko'nikmalarni shakllantirish zarurati 1000
Axunbabayeva Shaxnoza Shuxratovna
Hisor ekspeditsiyasi tarixi 1004
Begaliyeva Mehriniso Olimnazarovna
Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak fizika o'qituvchilarini pedagogik faoliyatga tayyorlashning psixologik-pedagogik asoslari 1007
Boqiyev Sarvar Tangirqul o'g'li
Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida multimedia vositalaridan foydalanishning ahamiyati 1011
Bozorov Erkin Xodjiyevich, Ergashev Asqar Jong'oboyevich, Sharipov Sharofiddin Arslonqulovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

The Importance of Specialized Terminology in the Educational Process 1014
Dilnoza Yuldasheva Bekmurodovna

The Problems of Linguistic Analysis of Elliptical Sentences in Modern English 1019
Eshonkulov Ravshan Tokhirovich, Jurayeva Hilola Kamol qizi

Boshlang'ich ta'limda sintaksis materiallarini o'qitishda kommunikativ yondashuvning ahamiyati 1025
G'aniyeva Shodiya Azizovna, Nabiyeva Omadxon Rahmonberdi qizi

Rivojlanishi sust bo'lgan bolalarning psixologik xususiyatlari 1028
Hamroqulova Dilnavoz Fayziyevna, Tohirova Shaxnoza Nodir qizi

Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda pedagogik diagnostikaning o'rni va zamonaviy usullari 1031
Hasanova Irodaxon Najmiddin qizi

Maktabgacha yoshdagi bolalarda taekvondoga ixtisoslashtirilgan mashqlar majmualari orqali egiluvchanlik sifatlarini rivojlantirish 1034
Iminova Z. B.

Inklyuziv ta'lim tamoyillari, tizimi va unda o'quvchilarni kasbga yo'naltirishning ahamiyati 1038
Inayatova Nargisa Nishonboyevna

O'quvchilarda muloqot madaniyati ko'nikmalarini shakllantirishda didaktik o'yinlardan foydalanish 1044
Kalmuratovna Venera Sultanova

Integrativ yondashuv asosida tarbiyachilarning metakompetentligini rivojlantirish masalalari 1049
Kamola Abdullayeva

O'rta Osiyo ziyolilarining mehnat tarbiyasi haqidagi fikr-mulohazalari 1052
Karimov Orif Obloqul o'g'li

Maktab ta'lim tizimida innovatsiyalarning o'rni va ahamiyati 1055
Kistabayeva Gulchexra Jo'raqulovna

Competency-Based Approach to Organizing the Educational Process for Pre-Service Teachers 1060
Mahkamov Abdulqodir Ismoil o'g'li

Jismoniy tarbiya darslarida innovatsion metodlarning ta'siri 1063
Makulov Shuxratjon Zokirovich

Bolalar nutqini rivojlantirishning pedagogik va psixologik asoslar 1067
Mamadjonova Sakina Mo'minjonovna, Maxmudova Oygul Toxirjonovna

Maktabgacha yoshdagi bolalarning tasviriy qobiliyati va ijodkorligini rivojlantirish 1072
Mamatmo'minova Muhabbat G'afforovna

Boshlang'ich sinf matematika darslarida vaqtga oid masalalarni yechishda 5E modelidan foydalanishning samaradorligi 1075
Mansurova Umida Mansur qizi

Inklyuziv ta'limda pedagog, psixolog va ota-onalar hamkorligini takomillashtirishning innovatsion yondashuvlari 1081
Matupayeva Shohsanam Zaripboy qizi

Sog'lom turmush tarzi – sog'lom kelajak kafolati 1084
Murodov Nozimjon Olimjonovich

Bolalar nutqini rivojlantirishda ota-onalar bilan hamkorlikning innovatsion shakllari 1088
Nafasova Jamila Turg'un qizi

Maktabgacha ta'limda ijtimoiy-kommunikativlikni bilingvizm vositasida shakllantirish 1093
Najmiddinova Gulnoza Odilovna

Boshlang'ich sinf matematika darslarida kasrlarni o'qitishda zamonaviy axborot texnologiyalarining o'rni va samaradorligi 1097
Jalilov Muhammadali, No'monova Durdonaxon Ulug'bek qizi

Oliy ta'limdagi matematik kurslarni umumta'lim maktabi dasturlari bilan uyg'unlashtirish modeli 1101
O'rozboyev Nusratbek Ziyaddin o'g'li

Yosh davrlar psixologiyasi va yoshga doir xususiyatlari 1104
Orifjonova Nazokat Maribjon qizi

Boshlang'ich sinf darsliklaridagi assosiativ mashqlar orqali o'quvchilarda tabriya tushunchasini rivojlantirishning ilmiy-metodik asoslari 1108
Ortiqova Zulfiya Nurmaxamatovna, Xomidova Roziyaxon Ilxomjon qizi

Nemis tili o'qitish jarayonida talabalarni innovatsion-pedagogik faoliyatga tayyorlashda kreativ kompetensiyalarni rivojlantirish texnologiyalari 1112
Ostanov Askarjon Nuriddinovich

"Ilk qadam" maktabgacha davlat o'quv dasturining pedagogik-psixologik asoslari 1117
Parmonkulova Mo'tabar Zaynitdinovna

Ta'lim sohasida motivatsiyani oshirishning samarali usullari 1121
O. I. Pirmatov, I. S. Sobirova

Boshlang'ich ta'limda milliy qadriyatlar asosida tarbiyaviy faoliyatni tashkil etishning pedagogik asoslari .. 1126
Qurbonova Maxtuma Fazliddinovna, Xolboyeva Dildora Azizovna

Innovatsion yondashuv asosida talabalarni ijodiy izlanuvchanlik faoliyatiga tayyorlashning mavjud holati . 1131
Rahmatova Barnogul Karimjonovna

Aqliy rivojlanishning o'quvchilarda ijodiy qobiliyat rivojlanishiga ta'sirini empirik o'rganish natijalari tahlili... 1138
Rahmatullayeva Mushtariy Parda qizi

Maktabgacha yoshdagi bolalar ongida oilaviy munosabatlar tushunchasining rivojlanishi 1143
Rahmonova Dilafro'z Baxronjon qizi

Millatlararo oilalarda voyaga yetayotgan bolalarning ijtimoiylashuvi va etnik identifikatsiya jarayonining psixologik xususiyatlari..... 1146
Roziqova Malika Olimovna

Fizika fanini o'qitishda o'quvchilarning amaliy kompetensiyasini tajribalar orqali shakllantirish 1149
Sattorov Boburbek Zokirovich

Chet tili o'qituvchilarini tayyorlash jarayonida autentik materiallardan foydalanishning o'rni va ahamiyati .. 1153
Shaxlo Xalilova, Maqsuda Turapova

Ta'lim tizimini moliyalashtirish..... 1156
T. Seydemetov

Integrating Sports Terminology Into English Teaching..... 1161
Tursunboyeva Latofat Tuxtamurodovna

Yuzni skanerlash asosida operatsion tizim foydalanuvchilarini identifikatsiya qilish algoritmlari va dasturiy ta'minotini ishlab chiqish..... 1165
Usmonov Maxsud Tulqin o'g'li

The Impact of Didactic Play on the Development of Medical Students' Visual Competence 1173
Utambetova Arzayim

Bo'lajak o'qituvchilarda valeologik kompetensiyalarni rivojlantirishning pedagogik tizimi 1176
Xudoyberdiyev G'iyosiddin Baxtiyor o'g'li

Bo'lajak muhandislarning ilmiy-tadqiqot kompetensiyasini rivojlantirish omillari 1180
Xuramova Farangiz Uchqun qizi

Inklyuziv ta'lim tamoyillari va uning mazmun-mohiyati 1185
Yakubjanova Muhayyo Qodirjanovna

Classical Psychoanalysis and its Modifications Among Students: Z. Freud's Classical Psychoanalysis 1189
Zebiniso Mamarajab qizi Qurbonova

Talabalarini ilmiy tadqiqot ishlariga yo'naltirish texnologiyasi 1195
Zikriyayev Faxriddin Ma'mur o'g'li

Проблемы формирования математических представлений детей в дошкольных образовательных организациях..... 1200
Пак Светлана Викторовна

Теоретические основы формирования навыков говорения у учащихся уровня А2 1204
Сагиндиков Алишер Алеуатдинович

Проблема готовности детей старшего дошкольного возраста к обучению в школе 1208
Ширбачеева Гульчехра Шакировна

Роль оздоровительной аэробики в повышении физической подготовленности учащихся 1211
Яхшиева Мехринигор Шавкатовна

Zamonaviy futbol taktikalarining rivojlanishi va jamoa o'yiniga ta'siri 1216
Mirzamatov Akramjon G'apurjonovich

Mehnat bozorining zamonaviy talablariga mos ta'lim modellarini loyihalash va metodik asoslarini ishlab chiqish 1219
Bannayev Qosimjon Qodirjonovich

Malaka oshirish jarayonida ta'lim sifatini oshirish masalalari..... 1223
Amanova Durdona Kaxramonovna

Maktabgacha yoshdagi bolalarda mantiqiy fikrlashni rivojlantirishning samarali usullari 1226
Berdiyeva Muhabbat Meliyevna

Maktabgacha yoshdagi bolalarda yozish ko'nikmalarini innovatsion yondashuvlar asosida takomillashtirishda modellashtirishning ahamiyati 1229
Eshbekova Gulbahor

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

STEAM ta'lim texnologiyasini maktabgacha ta'limda qo'llashning me'yoriy-uslubiy asoslari 1233
G'afforova Xurriyat Yangiboyevna

Kimyo fani o'rganuvchilari ongida moddalarning hosil bo'lish jarayonining mazmun-mohiyatini ularning genetikasiga asoslab tushuntirish 1238
Jabbarova Dilafro'z Bo'riyevna

Application of Artificial Intelligence-Based Learning Activities for Developing Critical Thinking in Teacher Training 1242
Masharipova Nargiza Otakhonovna, Xudayberganova Madinabonu Qudratovna

Yuqori malakali darvozabonlarning jismoniy tayyorgarligini oshirish uslubiyati 1246
Maxmudov Azamjon Muxtorovich

Multimediali elektron vositalar asosida axborot texnologiyalari fanini o'qitishda STEAM ta'lim metodlaridan foydalanishning didaktik imkoniyatlari 1250
Patidinova Dildoraxon Salimjon qizi, Yo'lchiyev Shaxriyor Xusanovich

Ona tili darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarini bilishga qiziqtirish 1254
Pirniyazova Sholpan Oteniyazovna

Texnologiya fani o'qituvchilarining dars samaradorligini oshirish metodikasi 1259
Raxmatov A'zam Ashur o'g'li

O'quvchilarning shaxsiy karyerasini rejalashtirish ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida 1262
Raxmatova Sevara Abdulloyevna, Sharapova Hilola Dusham qizi

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida innovatsion va kreativ faoliyatlarni tashkil etishda tarbiyachi pedagogik mahoratining o'rni 1268
Sattorova Maftuna Abdug'affor qizi

Interactive Methods and Activities in Teaching Foreign Languages 1272
Sayfutdinova Nilufarxon Soyibjonovna

Nutq o'stirishda yozma ishlardan foydalanishga oid pedagogik shart-sharoitlar 1276
Sharipova Sarvinoz Sayid qizi

Talabalarda integrativ yondashuv asosida muloqot madaniyatini rivojlantirishning afzalliklari 1280
Usmonova Mohizoda Avazjon qizi

Maktabgacha yoshdagi bolalarning refleksiv qobiliyatlarini rivojlanishda oilaning ijtimoiy faoliyati 1283
Xomidova Dilorom Abduraxmonovna

Tarbiya jarayonida o'quvchilarda vatanparvarlik tushunchasini shakllantirish metodikasi 1286
Yavkochdiyeva Dilafruz Egamqulovna

Bo'lajak pedagoglarning ilmiy-falsafiy dunyoqarashini rivojlantirish samaradorligi 1289
Yuldasheva Xusnidaxon Jumanazar qizi

Идейно-художественные особенности публицистики Ш. Рашидова и их влияние на формирование диалога культур Узбекистана и России 1293
Суярова Айнур Ибодуллаевна

Axborot texnologiyalari fanida talabalarning bilish mustaqilligini rivojlantirishda foydalaniladigan tamoyillar tavsifi 1296
Kilichev Nurulla Abbosovich

Bolaning nutqiy rivojida oilaviy va ta'lim muhitining ahamiyati 1300
Toshmurodova Xalima Allaberdiyevna

Psixologik va pedagogik nuqtai nazardan sanogen va patogen tafakkur mexanizmlari 1303
Abdushukurova Mushtariy

Zamonaviy o'qituvchi nutqiga qo'yiladigan talablar va nutqiy kompetensiyalarni baholash mezonlari 1308
G'aniyeva Muhabbat Lutfullayevna

Формирование профессиональной компетентности будущих воспитателей дошкольных организаций на основе технологии "Сибборд": педагогические условия 1310
Нумонжонова Фарангиз Комиловна

Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijodiy fikrlashni rivojlantirishda tarbiyachining roli 1314
Choriyeva Xurmo Panji qizi

Ona tili ta'limida o'quvchilarni loyiha ishi asosida baholash metodikasi 1316
Bobodo'stov Yusuf Oydin o'g'li

Boshlang'ich sinf o'quvchilarini CALP yondashuvi asosida o'qish savodxonligini rivojlantirishning metodik bosqichlari 1321
Ahmadjonova Mushtariy Bahodirjon qizi

Shifokorlar professional karerasi resurslari va ularning obyektiv ko'rsatkichlari 1325
Arziqulov O'tkirbek Maxammatovich

Kichik maktab yoshidagi o‘quvchilarda disgrafiyani o‘rganish va korreksiyalash 1329
Azimova Aziza Baxtiyorovna

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida kitobxonlikni rivojlantirish asosida mustaqil fikrlashga o‘rgatish texnologiyalari 1333
Mirzayeva Dilafruz

Maktabgacha ta’lim tizimida ta’limiy faoliyatlarni tahlilini olib borishda tarbiyachilar kompetentligini oshirishning zamonaviy yondashuvlari 1337
Fayziyeva Mabudaxon Muxammadjonovna

Eshitishida nuqsoni bo‘lgan bolalarning ruhiy rivojlanishi qonuniyatlari 1342
Haydarov Islomjon Hatamjon o‘g‘li

Maktab yoshidagi bolalarda jismoniy faoliyatning sog‘liq va rivojlanishga ta’siri 1346
Ibragimov Xasanboy Abdusalomovich

Kimyo darslarida raqamli resurslardan (simulyator va virtual laboratoriya) foydalanish metodikasi 1349
Ishmanova Zohida Ubaydullayevna, Valeeva Nailya Gennadievna

The Integration of Web Technologies in Language Education 1353
Kadirova Feruza Hikmatullayevna

Boshlang‘ich sinf o‘qituvchisining yangi avlod darsliklaridan foydalanish kompetensiyasi 1357
Kosimova Gullola Mullajonovna

Evaluation of the Knowledge of a Future Education Teacher on the Methodology of Teaching and the General Features of The Theory of Education 1360
Nishonova Munira Yakubjonovna

Zamonaviy jismoniy tarbiya sohasining muhim jihatlari va asosiy elementlari 1364
Mamirova Dilorom Tavakulovna

Inklyuziv ta’lim tuzilishi ijtimoiy fenomen sifatida 1367
Meliboyev Tavakkal Turg‘unovich

Yangi O‘zbekistonda maktab ta’limi va ishlab chiqarish integratsiyasini tashkil etishning zamonaviy yondashuvlari 1371
Mexmonov Ismat Toshpo‘latovich

Pedagogning kasbiy kompetentligi va kreativ rivojlanishi 1375
Mirsagatova Nargiza Sayfullayevna

Maktabgacha yoshdagi bolalarda ma’naviy immunitet va milliy o‘zlikni shakllantirishning zamonaviy pedagogik asoslari 1379
Mo‘minov Durbek No‘monovich

Maktabgacha yoshdagi duduqlanuvchi bolalar bilan psixokorreksion ishlarni tashkil etishda maxsus terapiyalardan samarali foydalanish yo‘llari 1383
Niyozova Husnida Obidjon qizi, Mamarajabova Zulfiya Narboyevna

Redefining the Teacher’s Role in the Age of Artificial Intelligence: Balancing Human and Machine Intelligence in ELT 1386
Nizomov Feruz Raxmon o‘g‘li

Boshlang‘ich sinf ona tili darslarida matn ustida ishlashda didaktik o‘yinlardan foydalanish 1389
Nurmonova Zebo Fattaxovna

Bolalar, o‘smirlar, o‘spirinlarga kutubxona – axborot xizmati ko‘rsatish 1392
O‘ktam Nosirov

Maktabgacha yoshdagi sensor alaliyali bolalarni eshituv nutqiy idrokini o‘stirish texnologiyalari 1398
O‘zganova Dildora Xolmirza qizi, Mamatkulova Lobar Tolibjonovna

Bolalar uchun tushunarli tilda yozilgan qiziqarli tarixiy hikoyalar, afsonalar va rivoyatlar ularning tasavvurini rivojlantirishda, shuningdek rasmlar va fotosuratlar haqida ma’lumot berishda muhim ahamiyatga ega 1402
Qodirova Buzulayho Turg‘unovna

Yuqori sinf o‘quvchilarining ma’naviy kompetentligini jadidchilarning pedagogik qarashlari asosida shakllantirishning didaktik ta’minoti 1405
Quldashev Murodjon G‘aniyevich

Ta’lim tizimida sun’iy intellektdan foydalanish etikasi va tamoyillari 1409
Raximbayeva Feruza Rustamjon qizi

Tarbiyaviy ishlarni tashkil etishda sinf rahbariga qo‘yiladigan zamonaviy talablar 1412
Saytbekova Svetlana Saylaubayevna, Kuandikova Kamila

Raqamli ta’lim muhitida talabalarning axborot almashuv va xavfsizlik madaniyatini rivojlantirish metodikasi (kompyuter injiniringi yo‘nalishi misolida) 1416
Solijanov Muxammad-Ali Omonillo o‘g‘li

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Bo'lajak ofitserlarda ijodiy fikrlashni rivojlantirishning pedagogik-psixologik ahamiyati (ingliz tili mashg'ulotlari misolida) 1419
Sotkulova Dildora Odinabekovna

Ingliz va o'zbek tillarida zoonimik xususiyatni ifodalovchi maqollarning lingvokulturologik xususiyati 1423
Shaxlo Xalilova, Sug'diyona Sherqulova

Ona tili darslarida o'quvchilarni kreativ fikrlashga o'rgatish 1427
Voxidova Muqaddas Rasuljon qizi, Jabborova Farida

Mustaqillik davrida qizlar tarbiyasining pedagogik asoslari va zamonaviy tendensiyalar 1430
Xakimova Nargizaxon Boxadirdjonovna

Pedagogik ta'lim yo'nalishi talabalari uchun darsdan tashqari o'quv-tarbiyaviy faoliyatga tayyorlash modeli 1436
Yunusova Diloramxon Abdumajitovna

Inklyuziv ta'lim sharoitida koxlear implantli o'quvchilarning ijtimoiy-muloqot kompetensiyalari 1440
Aripova Nodira Shuxratovna

Методы развития устной речи детей дошкольного возраста 1444
Исроилова Шохсанам Учкунжон қизи

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida badiiy asarga bo'lgan qiziqishni oshirish metodikalari 1449
Qodirova Buzulayho Turg'unovna, Asqarova Mohidil Murodilla qizi

Virtual modellashtirish asosida o'quvchilarning arxitekturaviy loyihalash kompetentligini rivojlantirishning didaktik imkoniyatlari 1454
Abdullayev A'zamjon Komolxanovich

Analitik fikrlash qobilyatini rivojlantirishda tizimli yondashuvning prinsiplari 1458
Amanova Gulxayo Dilmurod qizi

O'quvchilarning savodxonlik darajasini aniqlashda xalqaro baholash (PISA) dasturlarining roli 1462
Axmedova Mastura Maxmudovna, Abdumalikova Zamira Dilmurod qizi

O'yin faoliyatida erkinlik va maqsadlilik uyg'unligi: ijodiy tafakkurni rivojlantirish omili sifatida 1465
Baxriddinova Yulduz Abror qizi

Incorporating Culture-Sensitive Communicative Tasks in EFL Courses 1468
Guzal Ismailova

Ingliz tilini o'rganish jarayonida mustaqil ta'limni to'g'ri tashkil qilish texnologiyasi 1471
Ibragimova Sevara Baxodirovna

Masofaviy ta'lim jarayonida odam anatomiyasi va fiziologiyasi fanini o'qitish: imkoniyatlar, cheklovlar va istiqbollar 1474
Jo'rayeva Xushro'ya Yaxyoxon qizi

Erta yoshda ingliz tilini o'yin va TPR metodlari asosida o'rgatish samaradorligi 1478
Kadirova Nilufar Tursinbayevna

Maktabgacha yoshdagi bolalar tafakkurining individual xususiyatlarini o'rganish 1481
Karayeva Y. X.

Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi 1484
Nazarova Mavluda Uktamovna, Botirova Ozoda Baxodir qizi

Boshlang'ich ta'limda darsni samarali tashkil etishda metoddan foydalanish – ijodiy fikrlashni rivojlantirish 1487
Nazarova Mohigul Akmalovna, Raxmonova Fariza Suxrobovna

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda kompyuter texnologiyalarining o'rni va ahamiyati 1493
O'rinboeva Lolaxon O'ktamovna, Nazarov Ilhomjon Usmanalievich

Sun'iy intellekt texnologiyalari asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ona tili fanini o'qitish kompetentligini rivojlantirish metodikasi (Finlyandiya va Singapur tajribasi asosida) 1496
Olimjonova Dilnavoz Maribjon qizi

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida integratsiyalashgan darslarni loyihalash ko'nikmalarini rivojlantirish 1500
Qodirova Dilshoda Abdunabiyevna

Ingliz tili mashg'ulotlarida yozuv ko'nikmalarini oshirishning metodik asoslari 1504
Qurbonova Barnoxon

Ta'lim tizimida marketing 1508
T. Seydemetov

Xorijiy tillarning o'qitilishida boshqa tillarning roli va o'qitish metodikasi 1515
Tashxodjayeva Patima Bakiyevna

Integrating Social and Linguistic Skills in English Teaching Instruction is the Key to Improving Holistic Language Competence 1518
Zaylobidinova Munira Gulomovna

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining kimyo ta'limidagi o'rni 1523
Boltayeva Shahribonu Ahmad qizi

Pedagogik oliy ta'limda kreativ loyiha va tanlovlar orqali talabalarda mustaqil fikrlash va tashabbuskorlikni rivojlantirish 1530
Baxriddinova Yulduz Abror qizi

Развитие физических качеств будущих учителей физической культуры с помощью современных технологий 1533
Уринов Облакул Джумаевич

O'quvchilarda tanqidiy fikrlash va nutq ravonligini rivojlantirish 1536
Babayeva Xolida Avazmuradovna

Развитие физических качеств преподавателей физического воспитания с помощью специальных упражнений и современных технологий: научно-практические аспекты 1540
Розиков Нормурод Элмонович

Развитие массового спорта с помощью технологий и их внедрение в здоровый образ жизни 1543
Давулов Озодбек Каландарович

Sun'iy intellekt yordamida talabalarga ingliz tilida gapirishni o'rgatish metodikasi 1547
Abdusamadova Ma'rufa Xayrullo qizi

Mahmudxo'ja Behbudiyning "Padarkush" dramasi orqali o'quvchilarda vatanparvarlik tuyg'usini shakllantirishning pedagogik asoslari 1550
Nyutonova Xilola Lochinbekovna

Murakkab matematik masalalarni yechish jarayonida boshlang'ich sinf o'quvchilarida tafakkur faoliyatini rivojlantirishning pedagogik asoslari 1553
Dehqonova Mahliyo Shuhrat qizi, Alijonova Nazokat Dilmurodjon qizi

Umumta'lim maktablarida texnologiya fanining o'rni 1557
Yuldasheva Muxtasarxon Ikromjon qizi

Oliy ta'lim muassasalarida "ustoz-shogird" an'anasini tashkil etishning ustuvor vazifalari 1561
Abdullayeva Sabohat G'ayratullayevna

Maktabgacha ta'limda madaniy qadriyatlarga hurmat hissini shakllantirish metodikasi 1565
Adolat Xolmatova Muxammadjonovna

Multimodal Learning as a Pedagogical Framework for Enhancing Professional Competence in Pre-Service Teacher Education 1568
Alimova Dildora Komiljon qizi

Bolalarda ijtimoiy odobni tarbiyalash xalqaro tajribalar asosida tahlil va taklif 1573
Azimova Ziyoda Ergashevna, Mamirova Maxzunaxon Azamjon qizi

Kasbiy ta'lim tashkilotlarida malakaviy amaliyotni samarali tashkil etishni takomillashtirishning ahamiyati 1576
Baqoyev Olim Jtayevich

Istiqbolli dorivor o'simliklar ayrim turlarining foydali xususiyatlari hamda ularni dars jarayonida o'qitish metodikasi 1580
Dustmaxmat Tashmatovich Bakiyev, O'ktam Eshtemirovich Xo'janazarov, Nazira Ochilovna Ro'ziyev

Maktabgacha va maktab ta'limi tashkilotlari xodimlarini uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar 1588
Doniyorova Dildora Nuritdin qizi

Oliy ta'limda kompetenyaga asoslangan o'qitish modellari 1591
Ernazarov Alisher Ergashevich, Chinqulova Gulmehro

Onlayn qimor o'yinlariga tobelikning iqtisodiy soha xodimlari mehnat samaradorligiga ta'siri 1598
Fatidinova Dildora Murodjanovna

Noverbal aloqa vositalarining psixolingvistik xususiyatlari 1602
Ismailova Oygul Sabirbayevna

Talabalarda analitik tafakkurni rivojlantirishning pedagogik asoslari va innovatsion ta'lim texnologiyalari orqali takomillashtirish yo'llari 1605
Jamolova Gulbanbegim Muzaffar qizi, Meliyev Ma'ruf Qiyomjonovich, Muhammadiyeva Elmera Normurodovna

Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda sahnalashtirish faoliyati orqali muloqotning dolzarb muammolari, imkoniyatlari va yechimlari 1609
Jumaboyeva Marhabo Shokir qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Oliy ta'lim transformatsiyasi sharoitida talabalarning jismoniy faolligi muammosi 1614
Jurayev Bobomurod Ramazonali o'g'li

Ingliz tilida kommunikativ yondashuv asosida o'quvchilarning lingvistik kompetensiyasini rivojlantirish 1619
Mamaziyoyeva Orzixon Odiljon qizi

Pedagogik jarayonning samaradorligini oshirishda pedagogik mahoratning ahamiyati 1622
Muhamadiyeva Nargiza Qudratovna

Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarida pedagogik muloqot strategiyalarini rivojlantirish metodikasi 1626
Murodullayeva Dilsora Ilhom qizi

Ta'limni raqamlashtirish sharoitida bo'lajak o'qituvchilarning ijtimoiy-madaniy kompetensiyasini shakllantirish bo'yicha loyiha ishlarini tashkil etish 1629
Musayeva Umida Xolmatjonovna

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida qo'shimcha xizmatlarni tashkil etish texnologiyasi 1633
R. R. Zulfiqorov

Maktabgacha ta'limda dual ta'lim shaklini joriy etishning afzalliklari 1639
Razoqova Hosilaoy Anvarovna

Pedagogik ta'lim sifatini oshirish maqsadida talabalarni faollashtirishning didaktik xususiyatlari 1642
Ruziyev Shuxrat Islamovich

Oliy ta'lim talabalarini pedagogik faoliyatga tayyorlash omillari 1647
Sunnatov Zafar Ubaydullayevich

Maktabgacha yoshdagi tanglay kamchiliklariga ega bo'lgan (rinolaliya) bolalarning nafas va motorikasini rivojlantirishning samarali yo'llari 1651
Tadjixodjayeva Feruza Orifovna

The Role of Circles in Teaching English to Future Primary School Teachers 1654
Turdikulova Bonu Otabek qizi

Tarix ta'limida ijodiy tafakkurni rivojlantirishning pedagogik asoslari va zamonaviy yondashuvlar 1657
Tursunova Sevarxon Umarovna

Xilvatiy ijodi va uning o'ziga xos xususiyatlari 1661
Usmonova Anora

Tanqidiy fikrlashni rivojlantirishda xorij amaliyoti 1664
Usmonova Oydin Sherali qizi

3–4-sinf o'quvchilarining ilmiy dunyoqarashini shakllantirishda mnemotexnikadan foydalanish metodikasi 1667
Usmonova Odinaxon Sobirovna

Texnologoliya darslarida o'quvchilarning kreativlik qobiliyatlarini shakllantirishning nazariy asoslari 1670
Xo'jayorova Munira Samadovna

O'quvchilarda ixtirochilik qobiliyatlarini kreativ yondashuv asosida rivojlantirish texnologiyasini takomillashtirish (texnologiya fani misolida) 1674
Yangiboyeva Qunduzoy Shuxratovna

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyalanayotgan 6-7 yoshli bolalarni maktabga tayyorlashda ijtimoiy-hissiy rivojlanishining ahamiyati 1678
Yuldasheva Feruza

Boshlang'ich sinf o'quvchilariga geometrik shakllarni o'rgatish orqali nutqiy kompetentligini rivojlantirish 1681
Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna, Qodirova Mubinaxon Zuxriddin qizi

Ustoz-shogirdlik tizimida yosh o'qituvchining kasbiy malakasini oshirish mezonlari, darajalari 1684
Abdufattoxova Mavzunabegim Baxtiyorjon qizi

Периодизация процесса совершенствования воспитательной роли женщины в Центральной Азии 1688
Саидова Барно Нарзуллаевна

Jinoyat protsessida tergov organi rahbari tushunchasi va uning o'ziga xos jihatlari 1693
Shohruh Xalilov

Pedagogik faoliyatda kasbiy motivlarni tadqiq qilishning psixologik jihatlari 1698
Amirova Nazokat Uroq qizi

Raqamli pedagogik muhitda vizual modellashtirish asosida Richpeace Cad dasturini o'qitish metodikasini takomillashtirish 1702
Asrorova Saodat Abdullo qiz

Umumiy ta'lim maktablarida sun'iy intellektni qo'llash 1707
Atabaeva Baxitli Jaxanshaevna

Ijtimoiy transformatsiya jarayonlarida oliy ta'lim muassasalarida profilaktik muhitni shakllantirishning pedagogik asoslari 1710
Bayjanov Babil Bahodirovich

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining kreativ faoliyatini rivojlantirishda texnologiya fanining ahamiyati 1715
Bobolov Nuriddin Tojiyevich

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ tafakkurni rivojlantirishda raqamli o'yin texnologiyalaridan foydalanish metodikasi 1718
Eshboyeva Surayyo Qaxramon qizi

Maktabda steam loyihalari asosida o'quvchilarning ixtirochilik faoliyatini rivojlantirish 1721
G'aniyeva Gulxayyo Islom qizi, Turdiyeva Barchinoy Bobirovna

O'smirlik davrida o'ziga nisbatan ishonch hissi shakllanishida o'ziga bo'lgan munosabatning ta'siri 1726
G'aybullayeva Dilnoza Muxammadjon qizi

Trigonometrik funksiyalarning qo'shish formulalarini isbotiga doir masalalar 1731
H. Tadjimatova

Mamlakatimizda turizm sohasida amalga oshirilgan chora-tadbirlar va islohatlar (1991–2024-yillar) 1734
Hafiza Botirova Ravshan qizi

Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda pedagogik diagnostikaning o'rni va zamonaviy usullari 1737
Hasanova Irodaxon Najmiddin qizi

Ayollar uchun "shisha shift" sindromi: sabablari, oqibatlari va uni yengish strategiyasi 1740
Karimova Maftuna Vohidovna

5-6 yoshlik bolalarda refleksiv tafakkur rivojlanishiga ta'sir etuvchi psixologik-pedagogik omillar 1744
Karshiyeva Shahnoza Turakulovna

O'zbekiston metodik maktabida sotsiolingvistik kompetensiyani shakllantirish bo'yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlar tahlili 1747
Madaminova Gulzira Gulamkadirovna

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ertaklar orqali ma'naviy qadriyatlarni shakllantirish metodikasi 1752
Madaminova Sarvigul Anvarxo'ja qizi, Qurbonova Baxtixon

Integratsiyalashgan ona tili fanining muammo va yechimlari 1755
Mamarajabova Ozoda Zokir qizi

Maxmudxo'ja Behbudiy asarlarida ma'rifiy qadriyatlarning yoritilishi 1758
Qarshiyeva Iroda Baxtiyarovna

Oliy ta'lim tizimida variativ modellashtirish asosida talabalarning kreativ faoliyatini rivojlantirish 1763
Quvvatova Mohira Hikmatillayevna

Bo'lajak pedagoglarda kouching texnologiyasi asosida darslarni tashkil qilish 1766
S. E. Kabulova

Ta'lim muassasalarida boshqaruv jarayonini takomillashtirishning innovatsion yo'nalishlari 1772
Shamuratov Marat Xalmuratovich

Nodavlat ta'lim tashkilotlari pedagoglarining korporativ madaniyati xususiyatlari 1776
Sherbo'tayeva Shoxsanam Usmonovna

Raqamli ta'lim muhitida maktagacha ta'lim tashkilotini strategik boshqarish 1779
Sultonova Shohida Muxtor qizi

Akademik litseylarda ingliz tilini o'qitishda AI dan foydalanib dars o'tishning afzalliklari 1783
Tajimbetova Gulmira Kenshimbaevna

Turli yoshdagi sportchilarda uch hatlab sakrash texnikasini o'rgatish samaradorligini oshirish yo'llari 1786
Tashpulatov Farxad Alisherovich

Maktabgacha ta'limda ta'lim tarbiyaviy faoliyatlarni tashkil etishga zamonaviy yondashuvlar 1791
Turdiyev Azamat Gayratovich

Xalqaro fanlarni implementatsiya qilishning o'quv jarayonidagi texnologiyalari 1794
Yusupova Xabiba Iriskulovna

Nutqiy (so'zlash) kompetensiyasini rivojlantirish yo'llari 1797
Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna, Valijonova Durdonaxon Sherzodjon qizi

Использование игровых технологий в образовательном процессе подготовки старших дошкольников к школьному обучению 1799
Маханова Малика Жумабек кизи

Организация дошкольного образования в условиях цифровизации общества в ДОО 1803
Умурзакова Умида Нариановна

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Формирование механизмов нравственного воспитания детей дошкольного возраста на основе национальных традиций и ценностей 1807
Хуррамова Гузал Равшановна

Globallashuv sharoitida yoshlarda milliy g'urur va vatanparvarlik kompetensiyasini rivojlantirish muammolari va yechimlari 1810
Norov Nodir Jo'rayevich

Enigmatik matnlar asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy va mantiqiy fikrlashini rivojlantirish texnologiyasi 1814
Ibroximova Xilola To'xtasinjon qizi

Zamonaviy ilg'or xorijiy tajribalar asosida qon aylanish tizimi mavzusini o'qitishning innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash imkoniyatlari 1818
Xaqberdiyeva Sh. T.

Ta'limda innovatsion jarayonlar va shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalarining ahamiyati 1823
Hojiyeva Maftuna Ulug'bekovna

Bolalarning tarbiyasiga zamonaviy multfilmlar ta'siri 1826
Choriyeva Surayyo Choriyevna, To'xtayeva Muslima Allayor qizi

Talabalarda millatlararo muloqot madaniyatini tarbiyalash hamda baynalminalchilik tizimini takomillashtirish 1829
Nasiba Djumaniyozova Bekmamatovna

Pedagogning kasbiy rivojlanish jarayonida raqamli texnologiyalarning o'rni 1833
Keldiyorov Manzura G'aybullayevna, Raxmatova Gulruh Hamroyevna

Boshlang'ich sinf darsligida qo'llangan xalq og'zaki ijodi namunalari tadqiqiga doir 1836
D. Teshaboyev, Z. Boymatova

Eshitishda nuqsoni bor bo'lgan o'quvchilarda jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etish va boshqarish samaradorligi 1839
Boymirzayeva Madina Ilhomjon qizi

ESHITISHDA NUQSONI BOR BO‘LGAN O‘QUVCHILARDA JISMONIY TARBIYA MASHG‘ULOTLARINI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH SAMARADORLIGI

Boymirzayeva Madina Ilhomjon qizi
O‘ZDJTSU Mustaqil izlanuvchi

Annotatsiya: Ushbu maqolada eshitishda nuqsoni bo‘lgan o‘quvchilar uchun jismoniy tarbiya mashg‘ulotlarini tashkil etish va boshqarish masalalari ilmiy jihatdan ko‘rib chiqiladi. Tadqiqot zamonaviy nazariy yondashuvlar hamda mavjud adabiyotlar tahlili asosida amalga oshirilgan. Unda eshitish imkoniyati cheklangan o‘quvchilarning jismoniy rivojlanishi, adaptiv jismoniy tarbiya usullarini qo‘llash hamda pedagogik boshqaruv samaradorligini oshirish mexanizmlari tahlil qilinadi. Olingan natijalar moslashtirilgan jismoniy tarbiya dasturlari nafaqat jismoniy, balki ijtimoiy-kommunikativ va psixologik rivojlanishga ham sezilarli ijobiy ta’sir ko‘rsatishini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: eshitish nuqsoni, adaptiv jismoniy tarbiya, maxsus ta’lim, inklyuziv ta’lim, vizual ta’lim usullari, harakat faoliyati.

Abstract: This article examines the issues related to organizing and managing physical education classes for students with hearing impairments. The study is based on a review of academic literature and theoretical frameworks, analyzing the physical development of learners with limited hearing ability, the effectiveness of adaptive physical education methods, and the role of pedagogical management. The findings indicate that tailored physical education programs positively influence not only the physical condition of students, but also their social-communicative and psychological development.

Key words: hearing impairment, adaptive physical education, special education, inclusive education, visual teaching methods, motor activity.

Аннотация: В данной статье рассматриваются вопросы организации и управления занятиями по физическому воспитанию для учащихся с нарушениями слуха. Исследование основано на анализе научной литературы и современных теоретических подходов, что позволило выявить особенности физического развития обучающихся с ограниченными возможностями слуха, эффективность адаптивных методов физического воспитания и педагогического управления. Результаты показывают, что адаптированные программы физического воспитания оказывают положительное влияние не только на физическое состояние, но и на социально-коммуникативное и психологическое развитие таких учащихся.

Ключевые слова: нарушение слуха, адаптивная физическая культура, специальное образование, инклюзивное обучение, визуальные методы обучения, двигательная активность.

KIRISH

Eshitishda nuqsoni bor o‘quvchilarning jismoniy tarbiyasi zamonaviy defektologiya va adaptiv ta’lim yo‘nalishining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Dunyo bo‘yicha taxminan 466 million kishi eshitish qobiliyatining turli darajadagi buzilishlariga ega bo‘lib, ularning 34 millioni bolalar ulushiga to‘g‘ri keladi [1]. Eshitish imkoniyati cheklangan bolalarning jismoniy rivojlanishi va harakat faoliyatida o‘ziga xos xususiyatlar kuzatiladi. Bu, avvalo, vestibulyar apparat faoliyatining sustlashuvi, muvozanatni saqlashdagi qiyinchiliklar, koordinatsiya jarayonlarining buzilishi hamda fazoviy orientatsiya qobiliyatining pasayishi bilan izohlanadi.

Jismoniy tarbiya mashg‘ulotlari ushbu o‘quvchilarning jismoniy salomatligini mustahkamlash, harakat ko‘nikmalarini shakllantirish, ijtimoiy moslashuvini qo‘llab-quvvatlash, kommunikativ kompetentsiyasini rivojlantirish va shaxsiy kamolotini ta’minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bilan birga, an’anaviy jismoniy tarbiya metodlari eshitish nuqsoni bo‘lgan o‘quvchilarning ehtiyojlarini har doim ham to‘liq qondira olmaydi. Mazkur holat adaptiv jismoniy tarbiya bo‘yicha maxsus pedagogik yondashuvlar, metodik tavsiyalar va moslashtirilgan mashg‘ulotlar tizimini ishlab chiqish zaruratini yuzaga keltiradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Eshitish nuqsoni bo'lgan bolalarning psixofizik rivojlanish xususiyatlari bo'yicha Shipitsyna [2] va uning hamkasblari tomonidan olib borilgan tadqiqotlar ushbu toifadagi o'quvchilarda vestibulyar funksiyalarning buzilishi, statik va dinamik muvozanatning sustligi hamda harakatlar koordinatsiyasining past darajada rivojlanganini ko'rsatadi. Mazkur holat maxsus jismoniy mashqlarni qo'llashni hamda korreksion-rivojlantiruvchi ta'lim dasturlarini tatbiq etishni zarur qiladi.

Kornet [3] eshitish imkoniyati cheklangan bolalar uchun jismoniy tarbiya dasturlarini ishlab chiqishda multisensor (ko'p sezgi) yondashuvning ahamiyatini alohida ta'kidlab, vizual namoyish, taktil signallar va vibratsion usullardan foydalanishni samarali vosita sifatida tavsiya etadi.

Rossiya olimlaridan Lyubomirskiy [4] adaptiv jismoniy tarbiya tizimida individual va differensial yondashuvlar prinsiplarini qo'llash zarurligini ilmiy asoslab bergan bo'lib, u har bir o'quvchining eshitish nuqsoni darajasi, qo'shimcha rivojlanish xususiyatlari va jismoniy tayyorgarlik ko'rsatkichlariga qarab mashg'ulotlar rejasini tuzish metodikasini taklif etadi.

Xorijiy adabiyotlarda, xususan, Hauser va uning hammuallifi [5] tomonidan olib borilgan tadqiqot eshitish nuqsoni bo'lgan bolalarda harakat rivojlanishining o'ziga xos traektoriyasini aniqlagan. Tadqiqot natijalari qo'pol motorika ko'nikmalarini shakllantirish jarayonida ma'lum sekinlashuv kuzatilishi mumkinligini ko'rsatadi, biroq maqsadli jismoniy mashg'ulotlar yordamida bu kechikish samarali tarzda bartaraf etilishi ilmiy asoslangan.

Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etishda kommunikativ komponent muhim o'rin tutadi. Bu borada Easterbrooks va Stephenson [6] imo-ishora tili hamda vizual ko'rsatmalardan foydalanishning samarali metodologiyasini ishlab chiqqan bo'lib, ushbu yondashuv dars jarayonining tushunarliligini oshiradi va o'quvchilarning faol ishtirokini rag'batlantiradi.

O'zbek olimlaridan Azizxodjayeva [7] inklyuziv ta'lim sharoitida maxsus ehtiyojli bolalar uchun jismoniy tarbiya darslarini tashkil etishning milliy tajribasini tahlil qilgan va pedagoglarning kasbiy tayyorgarligini oshirish zarurligini ilmiy asosda ta'kidlagan.

Adaptiv jismoniy tarbiya dasturlarining samaradorligini baholashda Stewart va Ellis [8] tomonidan taklif etilgan ko'p omilli yondashuv keng qo'llaniladi. Ushbu yondashuv jismoniy, ijtimoiy va psixologik rivojlanish ko'rsatkichlarini kompleks baholashni nazarda tutadi va o'quvchi rivojlanishini yaxlit ko'rinishda tahlil qilish imkonini yaratadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot metodologiyasi ilmiy adabiyotlar tahlili, qiyosiy-tahliliy yondashuv va nazariy umumlashtirish usullariga tayanadi. Ushbu yondashuvlar orqali eshitish nuqsoni bo'lgan o'quvchilarning jismoniy tarbiyasiga doir O'zbekiston, Rossiya va xorijiy manbalardan olingan ilmiy, amaliy hamda statistik ma'lumotlar tizimli tarzda o'rganildi. Manbalarni tahlil qilish jarayonida adaptiv jismoniy tarbiya, maxsus pedagogika va defektologiya yo'nalishlarida olib borilgan ilg'or tadqiqotlar qamrab olindi. Shuningdek, eshitish imkoniyati cheklangan bolalarning jismoniy rivojlanish qonuniyatlari, harakat faoliyatining o'ziga xos jihatlari hamda pedagogik boshqaruv mexanizmlariga oid nazariy qarashlar solishtirildi.

Adabiyotlar tahlili adaptiv jismoniy tarbiya nazariyasining konseptual asoslari, maxsus ta'lim tamoyillari va inklyuziv ta'limning dolzarb yondashuvlari bilan uyg'un holda amalga oshirildi. Bu jarayon eshitish nuqsoni bo'lgan o'quvchilarning psixofizik rivojlanishini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan metodik tavsiyalarni aniqlash, mavjud ilmiy yondashuvlarni umumlashtirish hamda jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini takomillashtirish imkoniyatlarini aniqlashga xizmat qildi. Metodologik yondashuvlarning bunday kombinatsiyasi tadqiqot natijalarining ilmiy asoslanganligini va ularning amaliyotda qo'llash imkoniyatlarini oshiradi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Adabiyotlar tahlili va nazariy umumlashtirishlar asosida eshitishda nuqsoni bor o'quvchilar uchun jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etish va boshqarishning bir qator muhim tamoyillari hamda samarali pedagogik yondashuvlari aniqlandi.

Birinchidan, vizual-demonstratsion usullarning ustuvorligi prinsipi alohida ahamiyat kasb etadi. Mashg'ulotlar jarayonida og'zaki ko'rsatmalarni vizual tasvirlar, video materiallar, rasmiy-grafik ko'rsatmalar, interaktiv namoyishlar va bevosita harakatlarni amaliy ko'rsatish bilan boyitish ta'lim samaradorligini oshiradi. Mazkur yondashuv eshitish nuqsoni mavjud bo'lgan o'quvchilarning asosiy qabul kanallaridan biri bo'lgan ko'rish analizatoriga tayangan holda ularning o'quv jarayonida faol ishtirok etishiga yordam beradi.

Ikkinchidan, harakat ko‘nikmalarini shakllantirishda bosqichlilik va ketma-ketlik prinsipi muhim o‘rin tutadi. Murakkab jismoniy mashqlarni sodda elementlarga ajratib o‘rgatish, keyinchalik ularni yaxlit harakat tizimiga birlashtirish metodikasi o‘z samaradorligini ko‘p bora isbotlagan.

Uchinchidan, jismoniy mashg‘ulotlar jarayonida ko‘p sezgi (multisensor) ta’lim yondashuvini qo‘llash – vizual, kinetik, taktil hamda qoldiq eshitish imkoniyatlaridan birgalikda foydalanish – o‘quvchilarning harakat malakalarini tez va sifatli shakllantirishga xizmat qiladi.

To‘rtinchidan, individual-differensial yondashuv prinsipi har bir o‘quvchining eshitish nuqsoni darajasi, psixofizik rivojlanish xususiyatlari, jismoniy tayyorgarligi va shaxsiy ehtiyojlaridan kelib chiqib mashg‘ulot dasturini moslashtirishni nazarda tutadi.

Beshinchidan, inklyuziv ta’lim sharoitida eshitish nuqsoni bor o‘quvchilarni sog‘lom rivojlanuvchi tengdoshlari bilan birgalikda jismoniy tarbiya mashg‘ulotlariga jalb qilish ijtimoiy integratsiya va o‘zaro kommunikatsiya prinsipiga asoslanadi. Bu jarayon o‘quvchilarning moslashuvini qo‘llab-quvvatlab, tolerantlik, ijobiy muloqot va o‘zaro yordam ko‘nikmalarini shakllantirishga yordam beradi.

O‘qituvchi imo–ishora tilining asosiy unsurlarini bilishi, vizual kommunikatsiya vositalaridan samarali foydalanish malakasiga ega bo‘lishi hamda eshitish nuqsoni bor o‘quvchilarning psixologik xususiyatlarini chuqur tushunishi zarur. Texnologik vositalardan foydalanish zamonaviy jismoniy tarbiya mashg‘ulotlarining samaradorligini oshiruvchi muhim omil bo‘lib, interaktiv displeylar, video proektorlar, mobil ilovalar va maxsus signalizatsiya tizimlari pedagogik jarayonni yanada qulay va tushunarli qiladi. Mashg‘ulotlar tuzilmasining aniq rejalashtirilgan va tartibga solingan bo‘lishi eshitish nuqsoni bor o‘quvchilarning o‘zlarini xavfsiz his etishlariga, o‘quv jarayonini oldindan tasavvur qilishlariga va yangi materialni barqaror sur’atda o‘zlashtirishlariga yordam beradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, eshitishda nuqsoni bor o‘quvchilar uchun jismoniy tarbiya mashg‘ulotlarini samarali tashkil etish va boshqarish murakkab, ko‘p qirrali hamda ilmiy asoslangan pedagogik faoliyatdir. Vizual-demonstratsion usullar, ko‘p sezgi yondashuvlari, individual-differensial ta’lim tamoyillari va inklyuziv ta’lim prinsiplarini kompleks ravishda qo‘llash ushbu toifadagi o‘quvchilarning jismoniy rivojlanishi, harakat koordinatsiyasi va ijtimoiy moslashuv ko‘rsatkichlarini sezilarli darajada yaxshilaydi.

Zamonaviy texnologik vositalardan foydalanish, pedagoglarning kasbiy kompetentligini oshirish, o‘quvchilar bilan samarali muloqotni yo‘lga qo‘yish hamda ota-onalar bilan yaqin hamkorlikni tashkil etish jismoniy tarbiya mashg‘ulotlarining natijadorligini oshiruvchi muhim omillar hisoblanadi. O‘zbekiston maxsus ta’lim tizimida ushbu yondashuvlarni bosqichma-bosqich joriy etish, o‘qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish va adaptiv jismoniy tarbiya bo‘yicha maxsus metodik dasturlar ishlab chiqish ushbu yo‘nalishning rivojlanishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. World Health Organization. (2021). World report on hearing. Geneva: World Health Organization.
2. Шипицына, Л. М., Назарова, Л. П. & Михайленко, Н. Я. (2005). Интегрированное обучение детей с нарушением слуха. Санкт-Петербург: Детство-Пресс.
3. Cornett, R. O. (2002). Adapting teaching techniques for deaf students in physical education. Journal of Physical Education, Recreation & Dance, 73(5), 27–33.
4. Любомирский, Л. Е. (2006). Управление движениями у детей и подростков с нарушением слуха. Москва: Педагогика.
5. Hauser, P. C. & Marschark, M. (2008). What we know and what we don’t know about cognition and deaf learners. In M. Marschark & P. C. Hauser (Eds.), Deaf cognition: Foundations and outcomes (pp. 439–457). New York: Oxford University Press.
6. Easterbrooks, S. R. & Stephenson, B. (2006). An examination of twenty literacy, science, and mathematics practices used to educate students who are deaf or hard of hearing. American Annals of the Deaf, 151(4), 385–397.
7. Азизходжаева, Н. Н. (2015). Инклюзивное образование в Узбекистане: проблемы и перспективы. Ташкент: Фан.
8. Stewart, D. A. & Ellis, M. K. (2005). Sports and the deaf child. American Annals of the Deaf, 150(1), 59–66.
9. Dummer, G. M., Haubenstricker, J. L. & Stewart, D. A. (1996). Motor skill performances of children who are deaf. Adapted Physical Activity Quarterly, 13(4), 400–414.
10. Савельева, О. В. (2012). Адаптивное физическое воспитание детей с нарушениями слуха в условиях специальной школы. Педагогическое образование и наука, 6, 78–82.

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi
13.00.02 Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo‘yicha)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg‘ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta’limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta’lim nazariyasi va metodikasi (ta’lim sohalari va bosqichlari bo‘yicha)
13.00.07 Ta’limda menejment
13.00.08 Maktabgacha ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov
Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov
Musahhih: Alibek Zokirov
Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №11

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№C–5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.